

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Патологічна фізіологія»

Рівень вищої освіти	Магістр
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	211 Ветеринарна медицина ОПП Ветеринарна медицина
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс, семестр	2 курс (211ВЕТ_мд_2022), 3 семестр
Трудовісність	Загальна кількість годин 210 Кількість кредитів 7 Форма семестрового контролю: залік, екзамен.
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет Ветеринарної медицини Кафедра Нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> кандидат ветеринарних наук, доцент Дмитренко Надія Іванівна <i>Контакти:</i> кабінет 20 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> nadiia.dmytrenko@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/dmytrenko-nadiya-ivanivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок відносно закономірностей і механізмів виникнення, розвитку і завершення захворювань тварин, проявлення їх клінічних ознак, розробки принципів діагностики, терапії та профілактики хвороб тварин
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності). Фахові: ФК 1. Здатність встановлювати особливості будови і

	функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних. ФК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
Результати навчання	ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини. ПРН 2. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології. ПРН 3. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень. ПРН 23. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, володіти системою рухових умінь і навичок. ПРН 24. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
Методи навчання	– словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; інструктаж. – наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження. – практичні методи: дослідні роботи; лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування. – індуктивний. – дедуктивний. – аналітичний. – конкретизація. – дослідницький. – методи самостійної роботи вдома. – методи формування пізнавальних інтересів. – інтерактивні методи: кейс-метод, дискусії, проектування професійних ситуацій. – комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання тощо.
Програма навчальної дисципліни	Тема № 1 Характеристика основних понять патологічної фізіології. Предмет та завдання патофізіології. Методи патофізіології. Поняття про здоров'я та хворобу, патологічний процес, патологічний стан та патологічну реакцію. Форми перебігу і періоди розвитку хвороби. Поняття про загальну етіологію та загальний патогенез. Причинно-наслідкові відносини в патогенезі. Тема № 2 Патогенна дія факторів зовнішнього

	середовища. Патогенна дія фізичних факторів. Патогенна дія хімічних факторів. Патогенна дія біологічних факторів. Роль спадковості, конституції і віку в патології.
	Тема № 3 Резистентність. Поняття про реактивність і резистентність. Неспецифічна та специфічна резистентність.
	Тема № 4 Алергія. Ушкодження клітини. Загальна характеристика алергії. Сутність алергійних реакцій I типу. Сутність алергійних реакцій II типу. Сутність алергійних реакцій III типу. Сутність алергійних реакцій IV типу. Псевдоалергійні реакції. Класифікація ушкодження клітин. Дистрофія. Механізми загибелі клітини. Патологія клітинних органел.
	Тема № 5 Запалення. Поняття про запалення, його етіологія. Альтеративна, ексудативна та проліферативна стадії запалення. Класифікація типів запалення.
	Тема № 6 Лихоманка. Поняття про лихоманку і пірогени. Будова центра терморегуляції. Стадії лихоманки. Біологічне значення лихоманки.
	Тема № 7 Порушення тканинного росту. Основні типи змін тканинного росту. Пухлинний процес. Стадії пухлинного росту. Вплив пухлин на організм. Гістологічні типи пухлин. Особливості пухлинного процесу у різних видів тварин.
	Тема № 8 Голодування. Основні порушення енергетичного обміну. Голодування, його види. Функціональні та морфологічні порушення в органах при голодуванні.
	Тема № 9 Порушення обміну речовин. Порушення мінерального та вітамінного обміну. Порушення вуглеводного, ліпідного, білкового обміну. Порушення кислотно-основного стану. Порушення обміну води.
	Тема № 10 Гіпоксія. Гіпоксія. Види гіпоксій. Основні захисно-приспосувальні (адаптивні) реакції при гіпоксії. Основні метаболічні розлади при гіпоксії. Стійкість різних видів тканин до гіпоксії.
	Тема № 11 Патофізіологія крові. Загальна характеристика та види порушень загального об'єму крові. Крововтрата. Переливання крові. Характеристика змін кількісного і якісного складу еритроцитів. Анемії. Зміни кількісного і якісного складу

	лейкоцитів. Лейкоз. Тема № 12 Патофізіологія периферичного кровообігу і мікроциркуляції. Поняття про периферичний кровообіг і мікроциркуляцію. Основні форми місцевих розладів кровообігу. Недостатність лімфообігу, її основні форми. Тема № 13 Патофізіологія системного кровообігу. Недостатність кровообігу. Недостатність серця. Серцеві аритмії. Тема № 14 Патофізіологія печінки. Недостатність печінки. Порушення обміну речовин при недостатності печінки. Порушення захисної, гемодинамічної, екскреторної функції печінки. Жовтяниця. Тема № 15 Патофізіологія органів травлення. Розлад травлення у ротовій порожнині, стравоході, передшлунках жуйних тварин, однокамерному шлунку і сичу зі, кишечнику. Тема № 16 Патофізіологія нирок. Порушення функції нирок. Порушення екскреторної та інкреторної функції нирок. Кількісні і якісні зміни сечі. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Тема № 17 Патофізіологія системи органів дихання. Види недостатності дихання. Патологічні стани при захворюваннях легень. Тема № 18 Патофізіологія ендокринної та нервової системи. Види гормонів та їх дія на організм. Патофізіологія центральних ЗВС. Патофізіологія периферичних ЗВС. Місцеві гормоноподібні речовини. Функції нервової системи. Інсульт. Патологічні стани нервової тканини.
Стратегія оцінювання результатів навчання	<i>Поточний контроль:</i> усне опитування, обговорення теоретичних питань, доповіді, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів. <i>Семестровий контроль:</i> Залік. Екзамен.
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється

	використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Дисциплінами, які передують вивченню патологічної фізіології є: Фізіологія тварин, Анатомія свійських тварин, Цитологія, гістологія та ембріологія.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Мультимедійні презентації, навчальні відеоролики.
Рекомендовані джерела інформації	Основні 1) Патолофізіологія тварин, А.Й.Мазуркевич, В.Т.Тарасевич, Дж. Клугі. Київ „Вища школа” 2000р. 2) Навчальний посібник для практичних робіт з патологічної фізіології тварин: для студентів факультету ветеринарної медицини, О.А. Порошинська, С.С. Шмаюн, В.І. Козій, М.П. Ніщенченко, Л.С. Стовбецька, А.А. Ємельяненко. Біла Церква, 2019.

	3) Патофізіологія тварин: Підручник. Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Данілов В.Б., Малюк М.О., Карповський В.І., Ковпак В.В. Київ Агроосвіта, 2013. Допоміжні 4) Гломерулонефрит у домашніх котів. Монографія. Н. І. Дмитренко. Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2017. 5) Лихоманка: Методичні вказівки з патологічної фізіології тварин для студентів факультету ветеринарної медицини. В.І. Козій, М.П. Ніщенченко, С.С. Шмаюн, О.А. Порошинська, Л.С. Стовбецька, А.А. Ємельяненко. Біла Церква, 2019. 6) Запалення, патофізіологія крові і внутрішніх органів (методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять і самостійної роботи студентів з патологічної фізіології тварин за кредитно-модульною технологією навчання). В.Л. Тарасевич, М.М. Саморай, М.П. Ніщенченко, Т.Б. Прокопішина, Т.В. Чорнозуб. Біла Церква, 2008. Інформаційні ресурси мережі інтернет 1) Фармацевтична енциклопедія. Патологічна фізіологія. URL: https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/756/patologichna-fiziologiya (на дату звернення 01.09.2023року). 2) Основи патологічної фізіології. URL: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/FLT/Lekcy/osnovy_nozologyyu.pdf (на дату звернення 01.09.2023року). 3) Патологічна фізіологія. Алергія. URL: http://studentus.net/book/85-patologichna-fiziologiya/35-413-rezistentnist.html (на дату звернення 01.09.2023року). 4) Патофізіологія в запитаннях і відповідях. URL: https://www.youtube.com/watch?v=nghPSCaTMPg (на дату звернення 01.09.2023року).
Рік введення	2023рік